

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 383/2023-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného Advokátskou kanceláriou KONCOVÁ & PARTNERS, s. r. o., Kpt. Jaroša 29, Trenčín, IČO 47 256 907, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Barbora Koncová, LL.M., proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín č. k. 49 Er 850/2017 z 15. februára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 49 Er 850/2017 z 15. februára 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 eur.

2. Sťažovateľ bol v exekučnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 49 Er 850/2017 v procesnom postavení povinného. Okresný súd 25. januára 2022 poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie na základe exekučného titulu, ktorým bol rozhodcovský rozsudok č. k. SRSAspA 07735/16 z 1. júla 2016 (ďalej aj „rozhodcovský rozsudok“ alebo „exekučný titul“). Je potrebné uviesť, že okresný súd najprv žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietol a až na podklade v poradí druhého odvolania oprávnenej okresný súd viazaný právnym názorom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) poverenie súdnemu exekútorovi udelil.

3. Okresnému súdu boli súdnym exekútorom 5. apríla 2022 doručené námietky povinného proti exekúcii. Sťažovateľ tvrdil, že rozhodcovský rozsudok nie je formálne a materiálne vykonateľným, a preto nie je spôsobilým exekučným titulom. Sťažovateľ navrhoval zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g) a m) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom do 31. marca 2017 a namietal, že rozhodcovskú zmluvu uzatvorenú medzi ním a oprávnenou je potrebné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

4. Okresný súd prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka rozhodol napadnutým uznesením tak, že námietky sťažovateľa proti exekúcii zamietol. V odôvodnení napadnutého uznesenia, poukazujúc aj na odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu č. k. 13CoE 1/2020 z 12. mája 2021 (ktorým bolo uznesenie o zamietnutí návrhu na udelenie poverenia na základe odvolania oprávnenej zrušené a vrátené, pozn.), uviedol: „... v predmetnej exekučnej veci rozhodcovská zmluva uzatvorená medzi oprávneným a povinným dňa 22.11.2013 bola z hľadiska formy uzatvorená samostatne na osobitnom liste, pričom formu samostatného osobitného listu mal aj Dotazník zo dňa 22.11.2013. V Dotazníku mal povinný ako spotrebiteľ možnosť vyznačiť, či chce uzatvoriť rozhodcovskú zmluvu. Samotná rozhodcovská zmluva nebráni spotrebiteľovi uplatniť svoje práva pred všeobecným súdom. Alternatívne riešenie sporov zachováva spotrebiteľovi možnosť uplatnenia práva na všeobecnom súde. Preto takéto dojednanie, najmä s odkazom na vyššie uvedené rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, nemá povahu neprijateľnej zmluvnej podmienky... skutkové okolnosti preukazujú, že bolo vôľou povinného ako spotrebiteľa uzatvoriť rozhodcovskú zmluvu, nakoľko mal zachovanú možnosť nepodpísať rozhodcovskú zmluvu, pričom o dôsledkoch uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy bol osobitne poučený. Na tomto základe Krajský súd v Trenčíne uzavrel, že rozhodcovský rozsudok je spôsobilým exekučným titulom. Tunajší súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (Krajský súd v Trenčíne) vydal dňa 25.01.2022 poverenie súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie č. 5309 180287. Poverenie bolo súdnemu exekútorovi doručené dňa 31.01.2022. Základným procesným predpokladom pre výkon exekúcie je právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, resp. verejná listina (notárska zápisnica) - exekučný titul. Jeho existenciu, riadne náležitosti, právoplatnosť a vykonateľnosť súd preskúma pred udelením poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie. Tunajší súd uvádza, že podkladom predmetnej exekúcie je právoplatné a vykonateľné rozhodnutie — exekučný titul, ktoré doposiaľ nebolo zrušené ani sa nestalo neúčinným.“ Okresný súd zdôraznil, že nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť exekučného titulu, ale len skutočnosti, ktoré nastali po jeho vzniku. V nadväznosti na námietky sťažovateľa tiež uviedol, že „Rozsah prieskumnej činnosti exekučného súdu je obmedzený len na skúmanie formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu, ktorú môže skúmať počas celého exekučného konania a najmä pred udelením poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie. Formálna vykonateľnosť rozhodnutia je splnená dodržaním zákonom predpísaných náležitostí o doručení rozhodnutia, o uplynutí lehoty na plnenie a o preskúmaní skutočnosti, či bol podaný riadny opravný prostriedok. Materiálna vykonateľnosť rozhodnutia je splnená riadnou identifikáciou oprávneného a povinného v rozhodnutí, existencii označených účastníkov, presným

vymedzením práv a povinností k plneniu ako i rozsahu, obsahu a lehoty plnenia. Exekučný súd je teda obsahom rozhodnutí viazaný a musí z nich vychádzať, prípadné vady základného konania sa do exekučného konania neprenášajú.“. Vychádzajúc z uvedeného vrátane rozhodnutí krajského súdu vo veci sťažovateľa, okresný súd konštatoval, že rozhodcovský rozsudok je stále spôsobilým exekučným titulom.

5. Proti napadnutému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažovateľ podal sťažnosť, ktorú okresný súd zamietol uznesením č. k. 49 Er 850/2017 z 24. apríla 2023 (ďalej len „uznesenie z 24. apríla 2023“). V sťažnosti proti napadnutému uzneseniu sťažovateľ namietal, že rozhodcovský rozsudok vydal subjekt, ktorý nemal právomoc vo veci rozhodovať, ako aj zopakoval výhrady k vykonateľnosti exekučného titulu. V rámci odôvodnenia uznesenia okresný súd v súvislosti so sťažnostnou argumentáciou konštatoval, že „Súd skúma formálnu a materiálnu vykonateľnosť exekučného titulu počas celého exekučného konania, no najmä pred udelením poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie. Nakoľko súd poverenie na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi udelil až po vyčerpávajúcom skúmaní formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu, rešpektujúc právny názor odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 391 ods. 2 CSP, musí konštatovať, že povinný v námietkach proti exekúcii ani v sťažnosti neuviedol ani nepreukázal existenciu žiadnej z okolností, ktoré by boli dôvodom na vyhoviecie námietkam. Z doterajšieho skúmania spôsobilosti exekučného titulu má súd za ustálené a preukázané, že bolo vôľou povinného ako spotrebiteľa uzatvoriť rozhodcovskú zmluvu, nakoľko mal zachovanú možnosť nepodpísať rozhodcovskú zmluvu, pričom o dôsledkoch uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy bol osobitne poučený.“.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti napáda uznesenie vyššieho súdneho úradníka, žiada jeho zrušenie a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie. Svoju kritickú argumentáciu nasmeroval predovšetkým proti záverom vyjadreným v rozhodnutiach krajského súdu, ktoré boli prijaté v rámci odvolania oprávnenej proti rozhodnutiam okresného súdu o neudelení poverenia na vykonanie exekúcie. Sťažovateľ nesúhlasí so záverom, že rozhodcovská zmluva nebola v danom prípade neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V tejto súvislosti zopakoval svoje výhrady prednesené v skorších štádiách konania (rozhodcovská zmluva bola podpísaná pod nátlakom, pôvodná pohľadávka bola premlčaná, rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná a oprávnená v tomto smere neunesla dôkazné bremeno, rozhodcovský rozsudok bol vydaný odlišným subjektom od toho, ktorý bol určený v zmluve).

7. Hoci sťažovateľ žiadal vysloviť porušenie svojich práv a zrušenie napadnutého uznesenia vyššieho súdneho úradníka, vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu z 24. apríla 2023 sa v odôvodnení ústavnej sťažnosti obmedzil len na konštatovanie o jeho nedostatočnom odôvodnení.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka o porušení práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým boli námietky sťažovateľa v exekučnom konaní vyšším súdnym úradníkom zamietnuté.

9. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

10. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, II. ÚS 321/2021).

11. Ako už bolo uvedené, sťažovateľ v záväznej časti ústavnej sťažnosti – petite žiada vysloviť porušenie označených práv a zrušenie napadnutého uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom. V danom prípade mal sťažovateľ k dispozícii prostriedok procesnej obrany, ktorý mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytuje. Proti uzneseniu okresného súdu vydanému vyšším súdnym úradníkom mohol podať sťažovateľ sťažnosť, o ktorej bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť sudca. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu vydanému vyšším súdnym úradníkom podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol sudca uznesením z 24. apríla 2023.

Právomoc zákonného sudcu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

12. Nad rámec uvedeného ústavný súd považuje za vhodné zdôrazniť, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti svoju kritiku zameral výhradne na vecnú stránku, resp. závery krajského súdu v otázke posúdenia rozhodcovskej zmluvy ako neprijateľnej podmienky v spotrebiteľských sporoch. Táto časť však bola predmetom podrobného skúmania v štádiu rozhodovania o udelení poverenia na vykonanie exekúcie. Z hľadiska možného prieskumu ústavným súdom do úvahy prichádzajúcou relevantnou námietkou je tvrdenie o nedostatočnom odôvodnení uznesenia okresného súdu z 24. apríla 2023. Je ale potrebné dodať, že túto námietku sťažovateľ bližšie nezdôvodnil a navyše v petite ústavnej sťažnosti ani nežiadal zrušenie tohto rozhodnutia či vyslovenie porušenia práv

týmto uznesením. Na záver ešte ústavný súd dodáva, že aj keby sťažovateľ formuloval petit ústavnej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 24. apríla 2023, jeho obsah nesignalizuje potrebu prípadného zásahu ústavného súdu.

13. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi uvedenými v petite ústavnej sťažnosti (finančné zadost'učinenie).

P o u č e n i e : *Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.*

V Košiciach 9. augusta 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu